

KANSEN IN DE BOSBOUW, VOORLOPIG NOG EEN BELOFTE

Boseigenaren, die het gevoel hadden dat iedereen in dit land die iets met hout doet er goed aan verdient, met uitzondering dan van de boseigenaar zelf, kregen hun vermoedens in klare taal bevestigd. Parenco-directeur G. van Reenen zei het letterlijk al had hij het daarbij niet eens over de handel: "De Nederlandse houtverwerkende industrie lijkt zich uit te breiden, is zéér gezond en zal zich naar onze stellige verwachting in de toekomst nog verder uitbreiden."

Hij zei dit op het zéér geslaagde symposium "Nieuwe kansen in de bosbouw" dat de Bosgroep Salland-Twente ter gelegenheid van haar tienjarig bestaan op 31 mei van dit jaar organiseerde in Deventer.

Enige pretenties konden daarbij de jarige niet ontzegd worden en of aan de verwachtingen die daarmee geschapen werden ook geheel beantwoord is, mag voorzichtig betwijfeld worden. Waar die nieuwe kansen in de bosbouw liggen werd op dit symposium nog niet geheel duidelijk hoewel de organisatoren in hun persbericht gewag maakten van: "... verhoging van de Nederlandse houtproductie in het belang van het milieu..." en "... zodoende afname van het verbruik van tropisch hout en verhoging van de opnamecapaciteit van CO₂, van belang in verband met het zogenaamde broeikas-effect..." en dus "... verhoging Nederlandse houtproductie in het belang van het milieu..."

"Dat neemt niet weg dat het aantal belangwekkende sprekers bereid gevonden was op dit symposium op te treden en als dan nog niet op alle vragen een bevredigend antwoord kon worden gegeven is daar nog ruim-

schoots de gelegenheid voor in de rest van de campagne onder dezelfde naam waarvan dit symposium de start was.

Van Reenen beëindigde het eerste gedeelte van zijn betoog, waarin hij het Nederlandse houtverbruik analyseerde, met te concluderen dat grenen en vuren universeel te gebruiken zijn voor papier, plaatmaterialen, gezaagd hout en andere produkten en dat de markt voor deze houtsoorten in Nederland enorm groot is, in principe enkele miljoene kubieke meters. Indien het in Nederland geproduceerde hout van voldoende kwaliteit zou zijn zou daarmee het geïmporteerde bewerkte naaldhout voor een behoorlijk percentage vervangen kunnen worden. Hij nam verder waar dat het belang van de ruwe vezel aan het toenemen is (meer ruimte voor populier, fijnspar en sitkaspar) en dat de behoefte aan zwaar hout (dikker dan 60 cm Ø) verder zal afnemen, met uitzondering van de topkwaliteit. De grote vraag, voorspelde hij, zal zich op bulkhout concentreren dat door nieuwe zaagtechnieken uit dunnere stammen kan worden geproduceerd. Dat wil overigens niet zeggen dat men zich in de houtverwerkende industrie geen zorgen maakt en daar kwam volgens Van Reenen de achterstand bij de uitvoering van het Meerjarenplan Bosbouw om de hoek kijken. Er is in Nederland behoefte aan een zeer sterke stijging van de houtproductie en de industrie heeft overwegend behoefte aan naaldhout en aan populier. Berekend is volgens Van Reenen dat binnen de tien jaar de oogst van populier (aandeel 37% van het in Nederland geoogste en verwerkte hout) plotseling zal terugvallen en dat vervolgens bij de oogst van grenen iets dergelijks zal gebeuren. Hierbij keek hij direct naar de rijksoverheid die volgens hem meer actief zou moeten zijn bij het bevorderen van een grotere aanplant van deze soorten.

"Wat nu gebeurt," zei Van Reenen, "is volstrekt strijdig met de realisatie van een constante houtstroom met eventuele geleidelijke overgangen in de komende tientallen jaren." Ten slotte meende hij dat de boseigenaar zich meer zal moeten verdiepen in het functioneren van de houtmarkt, die overigens volgens hem helemaal niet zo ondoorzichtig is als wel wordt beweerd, en in de factoren die de houtprijzen bepalen.

Bos- en Landschapsbouw directeur ir. W. F. S. Duffhues had overigens daarvoor al duidelijk gemaakt dat wat de overheid betreft de kaders gesteld zijn voor de doelstellingen van het beheer van het bos en dat de komende tijd het woord aan de sector is. Van de overheid mag de komende tijd verwacht worden dat zij zich vooral op initiërende en begeleidende activiteiten voor de beleidsrealisering zal richten. Het voortouw voor de uiteindelijke uitvoering van het beleid ligt bij de sector. Over een ding was hij heel duidelijk. Deze samenwerking van bedrijfsleven en overheid moeten ertoe leiden dat de bosbouw meer op eigen benen komt te staan.

Hij gaf een aantal punten waarmee kostenverlaging bereikt zou kunnen worden:

- efficiënter beheer door samenwerking en door het inschakelen van erkende bosbouwbedrijven;
- extensiever beheer: het bos minder als een grote volkstuin beschouwen, minder harken;
- waterschapslasten;
- verlaging van de fiscale lasten, vernieuwde Natuurschoonwet;
- vereenvoudiging van de regelgeving.

De opbrengsten kunnen volgens Duffhues verhoogd worden door:

- verhoging van de houtproductie binnen het uitgangspunt multi-functioneel bos (korte termijn);
- het gebruik van het juiste uitgangsmateriaal (herkomsten en boom-

soorten) (lange termijn). Duffhues was zijn rede begonnen met een vergelijking van bosgroepen met de studieclubs uit de tuinbouw waar hij bij het begin van zijn carrière mee

te maken had gekregen en sprekend over de veranderende rol van de overheid noemde hij de voorlichting die veel meer aandacht zal krijgen. Het instellen van een Consulentenschap in

Algemene Dienst is daarvan het begin. Hij besloot met te stellen dat de overheid behoefte heeft aan een goed georganiseerde sector met een duidelijk, herkenbaar geluid.

Particulier ondernemer mr. O. O. Gorter reageerde direct op de woorden van Duffhues. "De overheid stelt: bedrijfstak, jullie zijn aan zet. Vertel maar of je het aan kunt, ga nu maar op eigen benen staan. Bedoeld wordt," meende Gorter, "en kom niet bij ons de rekening presenteren." Hij wees er op dat gesproken wordt over privatisering terwijl we nog volop in een situatie van deprivatisering zitten, maar hij zag hierin eerder een paradox dan een absolute tegenstrijdigheid. De budgettaire inspanningen voor het totale Nederlandse bos zullen niet mogen verminderen, maar zicht op renderend bos zal particuliere investeringen moeten uitlokken. Daartoe is herallocatie van de publieke middelen volgens Gorter, ook bij de lagere overheden, en een gericht beleid op privatisering een noodzaak. Hij pleitte voor een adequate beloning van de recreatie- en de landschapsfuncties door middel van een contract, op basis van een beheersplan, tussen de rechtspersoon van het betreffende bosobject en de overheid, op grond waarvan - in wat hij noemde lumpsum - de functies worden beloond.

Een andere particulier - met overigens een niet gering aantal meer of minder publieke functies - mr. O. W. A. baron van Verschuer zei het heel duidelijk: "Bosbouw is en blijft economisch niet rendabel; exploitatiesubsidie blijft nodig."

De boseigenaren in de zaal waren het met dit soort uitspraken uiteraard roerend eens en lieten dit horen ook. Niet minder teleurstellend was het daarom dat juist op dit symposium niet meer aandacht werd besteed aan samenwerking in de bosbouw om de bosbouw de nieuwe kansen te geven. In hoeverre de bosbouw echt nieuwe kansen heeft zal hopelijk in de komende tijd blijken. Daarbij wordt met spanning gekeken naar de verdere resultaten van de campagne van de Bosgroep Salland-Twente.